

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
SATISFACTION OF TEACHERS TOWARDS SCHOOL BASED MANAGEMENT
IN BUENG KUM DISTRICT OFFICE BANGKOK

วีรศักดิ์ แสงกล้า¹

WEERASAK SEANGKLA¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานที่การสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 103 คน ซึ่งกำหนดขนาดโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .980 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test แบบ Independent และจำแนกตามประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ One-way analysis of variance ผู้วิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจครูที่มีเพศต่างกันต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจครูที่มีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานต่างกันต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ABSTRACT

This research aims to study and compare teacher satisfaction in school-based school management. Schools in Bueng Kum Bangkok by gender and work experience. The samples used in this study were teachers who performed teaching tasks in schools under the jurisdiction of the Bueng Kum District Office. The 103 teachers in the study were randomly selected by using the Krejcie and Morgan tables, and stratified random sampling was used. Data collection was a questionnaire with reliability. The Cronbach's alpha coefficient of reliability was 980. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent sample t-tests. This study compares teachers' satisfaction with school-based administration by school and gender. The research results were as follows: Teacher satisfaction with school-based school management schools in Bueng Kum, Bangkok. The overall and individual aspects were at a high level. At the .05 level, teachers' satisfaction with school-based administration differed significantly. There was a slight difference in how happy teachers were with how different school administration tasks were done using the school as a whole and in each area.

Keyword: Satisfaction, School-based management

บทนำ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญจะทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้และการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประสบผลสำเร็จ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการ แก้ปัญหา และจัดกิจกรรมการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (รุ่ง แก้วแดง, 2548, หน้า 57-58) หมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา 40 กระทรวงได้กระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้โรงเรียนทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์คณะบุคคล ทำหน้าที่ในการบริหารโดยทำให้โรงเรียนเป็นฐานหรือศูนย์กลางของการบริหาร และจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนที่จะสร้างคุณค่า ความรับผิดชอบความผูกพันต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกแบบหนึ่ง ซึ่งนักบริหารจัดการนักวิชามีความเชื่อว่าเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่จะเกิดการบริหารในเชิงประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการจัดการให้แก่หน่วยปฏิบัติ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจ การบริหารจัดการทั้งด้านการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและบุคคล หน่วยงานที่มีประโยชน์

ได้เสีย (Stakeholders) เพื่อร่วมกันบริหารสถานศึกษาได้บริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมายที่วางไว้ตามยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา (อำนาจ ทองโปร่ง, 2553, หน้า 201)

โรงเรียนในสังกัดเขตปทุมธานี สำนักงานเขตปทุมธานี สังกัดกรุงเทพมหานคร จัดรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อการปรับปรุงระบบบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว การบริหารการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดแนวทางการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน แต่ยังพบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ขาดความมีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรต่อการสร้างยุทธศาสตร์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ขาดความสามารถเชิงบริหารในรูปแบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากผู้บริหารอาจมีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่มากนัก รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ ซึ่งถือว่าบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาพึงควรมี และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก เช่น การสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากร การสร้างผู้นำในทุกระดับ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร จะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษาพัฒนาต่อยอด ปรับปรุงการบริหารจัดการแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งสนับสนุนความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน การประสานความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. การสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3. บทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4. ผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเชิงบวก

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and

Morgan) (ภาวิตดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ 2556, 132) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 2.2 การสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 2.3 บทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 2.4 ผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเชิงบวก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ
- 2) การสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ
- 3) บทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ
- 4) ผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเชิงบวก จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์การแปลค่าช่วงคะแนน ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2561 ถึง วันที่ 6 มีนาคม 2561 ได้รับแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมา 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: SBM) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test สำหรับประสมการณ์ด้านการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยค่า One-way analysis of variance

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสมการณ์ด้านการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .980 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสมการณ์ด้านการปฏิบัติงาน 10 – 20 ปี
2. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก และด้านการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามลำดับ
3. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความตระหนักแก่บุคลากร รองลงมา คือ การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย
4. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองของผู้บริหารให้เป็นผู้นำ รองลงมา คือ การพัฒนาวิชาชีพให้แก่บุคลากรในสังกัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า
5. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านบทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็น

ประชาธิปไตย รองลงมา คือ วิทยาลัยในการบริหาร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางการศึกษา

6. ครูมีความพึงพอใจต่อเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุม กรุงเทพมหานคร ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนองความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่น รองลงมา คือ ประสิทธิภาพในองค์รวมของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างผู้นำใหม่ในทุกระดับ

7. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุม กรุงเทพมหานคร ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับสูงกว่าครูเพศหญิง

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุม กรุงเทพมหานคร” มีประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความพึงพอใจต่อเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมถึงบุคลิกลักษณะและการวางตัวของผู้บริหารสถานศึกษาต่อภาวะการเป็นผู้นำในสถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับ โดยเริ่มจากสร้างความรู้ และให้บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษา พัฒนาค้น พัฒนางาน และองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ (ธีระ รุญเจริญ 2548, หน้า 168–181) กล่าวว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ต้องมีเทคนิคและขั้นดังนี้ คือ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจตนเองก่อน ต้องยอมรับ และเปิดโอกาสให้ประชาชน ครู นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหาร ต้องพัฒนาค้น พัฒนาองค์กร ให้ความรู้เพื่อให้ทุกคนรู้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง วิเคราะห์สภาพโรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม รวมถึงการประเมินผล

สำหรับด้านการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในฐานะผู้อำนวยการสมควรให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา อาทิ การจัดสื่อเทคโนโลยี การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยการเข้ารับการศึกษาอบรม สัมมนา ไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ และความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลกอาจยังไม่ทั่วถึง รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธวัชชัย รัตตัญญู (2551) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา มีการ

บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคลากรภายนอก การเป็นผู้อำนวยการความสะดวก ให้แก่บุคลากร อาทิ เช่น จัดสื่อเทคโนโลยี การจัดสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา ไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ และความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลกเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ไม่มีเวลา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงขาดงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นเรศ หินนุกุล (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ไม่มีเวลา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขาดงบประมาณ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้แก่หน่วยงานในระดับเหนือควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ แต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมในการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และหน่วยเหนือควรมีการประกาศเกียรติคุณแก่คณะ กรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานดีเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

1.2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ขาดความรู้เรื่องการบริหารโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนน้อย ขาดทักษะเรื่องกระบวนการตัดสินใจเป็นกลุ่ม จึงขาดการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์เก่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2549, หน้า 54) กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียน บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการยังขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมอยู่ เช่น ขาดความรู้เรื่องการบริหารโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนน้อย ขาดทักษะเรื่องกระบวนการตัดสินใจเป็นกลุ่ม การลดปัญหาความขัดแย้ง การแก้ปัญหา ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองหรือของคณะกรรมการว่าจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด ไม่แน่ใจว่ากรรมการโรงเรียนที่ตนสังกัดนั้นเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตัดสินใจ

1.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ด้านบทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการผลักดันให้ผู้ร่วม ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ทำให้เกิดข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องรู้จักวิธีจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของ (กรองทิพย์ นาถวิเชียร, 2552, หน้า 29) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผลักดันให้ผู้ร่วมงาน ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอันตั้งงาม ด้วยการคิด “ต่าง” คิดเชิง “สร้าง” คิดหลายทางหลายมิติคิด เป็นประโยชน์คิดบวกและคิดแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบอย่างเป็นจริงและปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตปิงกลุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก อยู่ ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างผู้นำใหม่ในทุกระดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร สถานศึกษายังขาดความเชื่อมั่นที่จะผลักดันให้ครูขึ้นมาเป็นผู้นำในระดับต่างๆ ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่ง อาจเกิดปัญหาในการสร้างทีมในการปฏิบัติงาน ขาดผู้นำในการสร้างความคิด การตัดสินใจ ดังนั้น ผู้บริหาร ควรให้การยอมรับ ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2549, หน้า 79) กล่าวว่า ผู้บริหารในฐานะ ผู้นำในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการคาดการณ์ ล่วงหน้าและนำการเปลี่ยนแปลง ต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่โดยทำให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้อย่าง กว้างขวาง ทั้งทั้งโรงเรียนจะเต็มไปด้วยผู้นำที่สร้างควมมีประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้การทำงาน เป็นทีม และการมีส่วนร่วมสร้างความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทั้งในสถานการณ์ ปกติ และสถานการณ์ที่เสี่ยง มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิตในอนาคต และเป็นที่ยังปรารถนาของสังคม

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตปิงกลุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาใน ระดับสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า เพศชายมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในรายละเอียดของการ บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงมีความเข้าใจในระบบและรูปแบบการบริหาร จึงทำให้มีความ พึงพอใจในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (สุกรีชัย ภิญญาคม 2556, หน้า 98) เรื่อง ความพึง พอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบาง กะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูเพศชายมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานในระดับสูงกว่าเพศหญิง

3. ครูที่มีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปิงกลุ่ม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนที่มากกว่า สามารถทำงานใน ส่วนที่มีความถนัดหรือมีความสามารถควบคู่กับครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนที่น้อยกว่า จัดได้ว่าเป็นการ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันกันในองค์กร จนกลายเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานร่วมกัน จึงทำให้ครูทุก คนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ (สุกรีชัย ภิญญาคม, 2556, หน้า 98) เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ ี่โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสบการณ์

ด้านการสอนที่น้อยกว่า 10 ปี จนถึง ประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based management : SBM) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตปทุม กรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หน่วยงานในระดับเหนือควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ แต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมในการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และหน่วยเหนือควรมีการประกาศเกียรติคุณแก่คณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานดีเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ
2. ด้านการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์ ประชุมทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อตกลงของเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์ โดยยึดหลักความสำคัญของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ด้านบทบาทผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารควรใช้วิธีจัดความขัดแย้งในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ผลักดันให้ผู้ร่วมงาน ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอันดีงาม ด้วยการคิด “ต่าง” คิดเชิง “สร้าง” คิดหลายทางหลายมิติคิดเป็นประโยชน์คิดบวกและคิดแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบอย่างจริงจังและปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ด้านผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดขึ้นในเชิงบวก ผู้บริหารควรให้การยอมรับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่โดยทำให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้อย่างกว้างขวาง ทัวทั้งโรงเรียนจะเต็มไปด้วยผู้นำที่สร้างความมีประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้การทำงาน เป็นทีมและการมีส่วนร่วมสร้างความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทั้งในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ที่เสี่ยง มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในอนาคต และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของครูทั้งสองกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บรรณานุกรม

- กชกร เป้าสุวรรณ. (2543). *ความพึงพอใจของครูต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา*. สมุทรปราการ: ชีรสาสน์พับลิวเซอร์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (2545 – 2559)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย. (2553). *วิจัยและสถิติทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- คารม ช่วยสุข. (2549). *ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิรประภา เชี่ยวเจริญ. (2550). *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทราการเขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจริญพร เรืองอ่อน. (2551). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูผู้สอนสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดิเรก วรรณศรีयर. (2548). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. รวมบทความวิชาการ กรุงเทพมหานคร: กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- ถวิล มาตรเลียม. (2548). *โรงเรียนเป็นฐานบริหารจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ธวัชชัย รัตตัญญู. (2551). *การพัฒนาแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2546). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ข้าวฟ่าง จำกัด.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2548). *การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2549). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: เอส.เอ็ม.เอ็ม.
- นรเศรษฐ์ พิทยาภรณ์. (2551). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริหารทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นเรศ หินนุกุล. (2548). *การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- บุญมัน ธนาสุวัฒน์. (2549). *จิตวิทยาองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- บุญมี เณรยอต. (2550). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2548). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2548). *โรงเรียนนิติบุคคล พ.ศ. 2548*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- วาสนา มะณีเรือง. (2552). *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิเชียร ควรประกอบกิจ. (2549). *สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา จังหวัดละโว้*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิชัย บุญวรรณ. (2553). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- สมพิศ ไหมงาม. (2553). *การบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์ และสตีเวนโอจำกัด.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2548). *รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องการจัดระบบใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา พันธไชย. (2550). *ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2553). *ภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558 จาก <http://suthep.pricr.ac.th>.
- สุกรีชัย ธิญโญตม. (2556). *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- สุวิทย์ จันทร์คงหอม. (2548). *การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2550). *การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2549). *รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อำนวย ทองโปร่ง. (2553). *การบริหารทรัพยากรและการจัดการทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.